

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 135 - януари 2009

Добиви от земеделски култури - реколта`2008

Таблица 1

Култура	Засети площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Среден добив (кг/дка)	Производство (тона)	Влажност %	Примеси %
Пшеница	11 144 270	11 115 331	416.7	4 632 210	11.4	2.9
Ръж	75 787	74 058	199.4	14 766	11.5	4.7
Тритикале	45 850	45 850	447.2	20 504	11.3	3.7
Ечемик	2 230 040	2 226 587	394.3	878 001	11.5	3.2
Зимен ечемик	2 100 301	2 098 257	402.6	844 943	11.5	3.1
Пролетен ечемик	129 739	128 330	257.6	33 058	11.6	3.5
Овес	258 949	248 683	219.1	54 489	11.8	4.6
Просо	35 155	33 334	144.7	4 822	11.3	1.5
Царевица за зърно	3 293 450	3 293 450	415.5	1 368 347	13.1	3.3
Царевица за зърно-напоявана	303 593	303 593	449.9	136 571	13.3	3.3
Царевица за зърно-ненапоявана	2 989 857	2 989 857	412.0	1 231 776	13.1	3.3
Ориз	78 582	77 882	496.2	38 645	15.9	5.0
Сорго	18 193	17 696	193.2	3 419	11.5	3.1
Смесени житни за зърно	2 080	2 050	184.8	379	-	-
Слънчоглед	7 239 620	7 216 892	180.2	1 300 711	8.8	3.3
Слънчоглед-маслодаен	7 117 309	7 094 581	181.1	1 285 529	8.8	3.3
Слънчоглед-шарен	122 311	122 311	124.1	15 182	9.7	4.0
Рапица	943 085	875 156	264.2	231 176	8.1	2.8
Соя	1 339	1 339	133.9	179	11.5	3.0
Фъстъци	3 325	3 325	227.4	756	-	-
Маслодаен лен	с	с	13.3	с	-	-
Памук	7 155	7 055	98.3	694	-	-
Маслодайна роза	31 716	29 716	263.7	7 837	-	-
Маточина	1 563	1 563	189.3	296	-	-
Лавандула	22 776	21 837	224.0	4 892	-	-
Мента (зелена маса)	350	350	371.4	130	-	-
Силибум	12 868	12 868	35.7	460	-	-
Валериана	с	с	284.3	с	-	-
Резене	20 864	19 529	63.9	1 247	-	-
Кориандър	376 349	370 055	113.8	42 119	-	-
Тикви за семки	36 578	36 578	60.6	2 215	-	-
Хмел	1 875	1 875	205.0	384	-	-
Захарно цвекло	с	с	1 116.4	с	-	-
Фуражно цвекло	311	311	4 778.3	1 488	-	-
Фуражен грах-зърно	19 799	19 734	216.2	4 266	-	-
Фий-семе	2 444	2 444	161.4	395	-	-
Царевица за силаж и за зелено изхранване	190 570	190 233	1 280.4	243 572	-	-
Едногодишни фуражи за сено	55 827	55 827	639.5	35 703	-	-
Люцерна (суха маса)	979 703	619 305	467.1	289 253	-	-
Изкуствени ливади-други бобови за сено	11 477	7 130	584.2	4 166	-	-
Изкуствени ливади-житни треви за сено	24 680	7 332	251.3	1 842	-	-
Постоянни ливади за сено	5 000 084	561 809	280.4	157 528	-	-
Царевичак	///	55 510	488.7	27 127	-	-
Едногодишни зърнени, прибрани на зелено	///	16 914	453.8	7 675	-	-
Слънчоглед, прибран за фураж	///	968	425.7	412	-	-
Слама от житни култури	///	886 894	132.2	117 260	-	-

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика", анкета "Добиви от земеделски култури-реколта`2008"

Резултати и анализи

Таблица 2

Засети площи с основни земеделски култури–реколта`2007 и реколта`2008

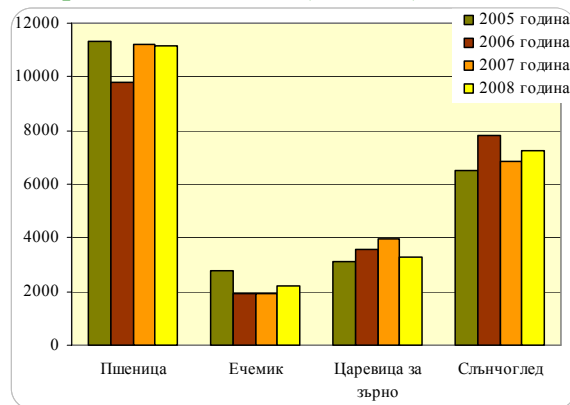
Култура	Засети площи реколта`2007 (дка)	Засети площи реколта`2008 (дка)	Изменение 2008 г. спрямо 2007 г. (%)
Пшеница	11 205 100	11 144 270	-0.5%
Ръж	54 242	75 787	39.7%
Тритикале	66 058	45 850	-30.6%
Ечемик	1 938 400	2 230 040	15.0%
Овес	254 120	258 949	1.9%
Просо	26 006	35 155	35.2%
Царевица за зърно	3 967 308	3 293 450	-17.0%
Ориз	67 390	78 582	16.6%
Сорго	22 366	18 193	-18.7%
Слънчоглед	6 866 920	7 239 620	5.4%
Слънчоглед-маслодаен	6 598 441	7 117 309	7.9%
Слънчоглед-шарен	268 479	122 311	-54.4%
Рапица	547 068	943 085	72.4%
Соя	1 227	1 339	9.1%
Фъстъци	3 911	3 325	-15.0%
Памук	9 296	7 155	-23.0%
Кориандър	270 729	376 349	39.0%
Захарно цвекло	с	с	-99.4%
Фуражен грах-зърно	22 686	19 799	-12.7%
Царевица за силаж	121 492	190 570	56.9%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика",

Анкета "Добиви от земеделски култури–реколта`2008"

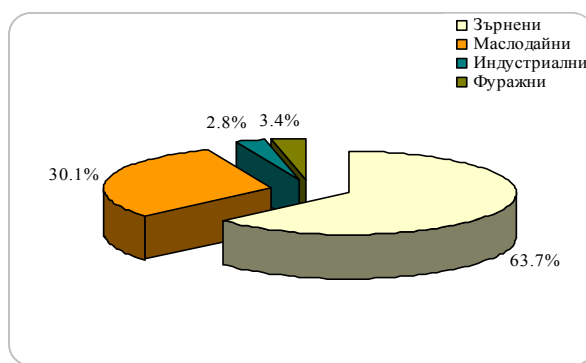
Графика 1

Засети площи с пшеница, ечемик, царевица за зърно и слънчоглед (хил.дка)

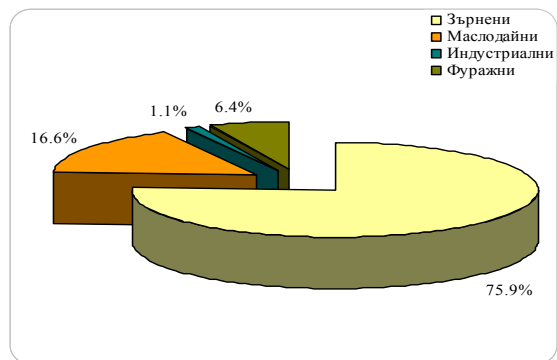
Графика 2

Разпределение на реколтираните площи с основни земеделски култури–реколта`2008

Графика 3

Разпределение на производството от основни земеделски култури–реколта`2008

През последните години относителният дял на културите към обработваемата земя остава непроменен.

Делът на зърнените, без царевицата, е 44-45%. Делът на царевицата достига 10-12%. Слънчогледът заема 23-24%, а делът на другите култури е 10-12%. При такова структуриране на обработваемата земя се наблюдава нарушаване на сеитбооборота при 9% от площите със слънчоглед. От 10% до 26% са площите, на които има последователно отглеждане на зърнени култури. Всяка година около 45% от угарите не се включват в сеитбооборот.

Таблица 3

Производство от основни земеделски култури–реколта`2007 и реколта`2008

Култура	Реколта`2007 (тона)	Реколта`2008 (тона)	Изменение 2008 г. спрямо 2007 г. (%)
Пшеница	2 390 610	4 632 210	93.8%
Ръж	8 531	14 766	73.1%
Тритикале	12 699	20 504	61.5%
Ечемик	419 762	878 001	109.2%
Овес	22 532	54 489	141.8%
Просо	2 508	4 822	92.3%
Царевица за зърно	312 860	1 368 347	337.4%
Ориз	30 576	38 645	26.4%
Сорго	1 815	3 419	88.4%
Слънчоглед	564 447	1 300 711	130.4%
Слънчоглед-маслодаен	543 633	1 285 529	136.5%
Слънчоглед-шарен	20 814	15 182	-27.1%
Рапица	93 018	231 176	148.5%
Соя	68	179	163.2%
Фъстъци	692	756	9.2%
Памук	838	694	-17.2%
Кориандър	21 422	42 119	96.6%
Захарно цвекло	с	с	99.6%
Фуражен грах-зърно	2 714	4 266	57.2%
Царевица за силаж	77 098	243 572	215.9%
Люцерна	205 081	289 253	41.0%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика", анкета "Добиви от земеделски култури–реколта`2008"

Таблица 4

Средни добиви на основни земеделски култури–реколта`2007 и реколта`2008

Култури	Реколта`2007 (кг/дка)	Реколта`2008 (кг/дка)	Изменение 2008 г. спрямо 2007 г (%)
Пшеница	219.7	416.7	89.7%
Ръж	167.8	199.4	18.8%
Тритикале	195.4	447.2	128.9%
Ечемик	224.7	394.3	75.5%
Овес	102.8	219.1	113.1%
Просо	113.5	144.7	27.5%
Царевица за зърно	145.9	415.5	184.8%
Ориз	464.5	496.2	6.8%
Сорго	111.1	193.2	73.9%
Слънчоглед	93.7	180.2	92.3%
Слънчоглед-маслодаен	94.0	181.1	92.7%
Слънчоглед-шарен	85.3	124.1	45.5%
Рапица	172.3	264.2	53.3%
Соя	60.4	133.9	121.6%
Фъстъци	177.0	227.4	28.5%
Памук	98.8	98.3	-0.5%
Кориандър	82.8	113.8	37.4%
Захарно цвекло	1 268.4	1 116.4	-12.0%
Фуражен грах-зърно	122.3	216.2	76.8%
Царевица за силаж	689.2	1 280.4	85.8%
Люцерна	342.4	467.1	36.4%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика",
Анкета "Добиви от земеделски култури–реколта`2008"

Графика 4

Средни добиви от пшеница, ечемик, царевица за зърно и слънчоглед (кг/дка)

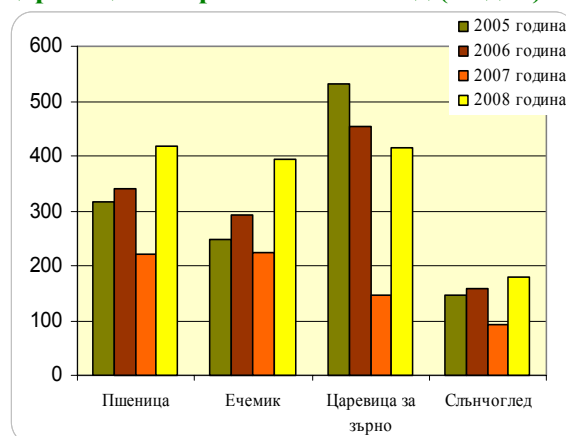

Таблица 5

Относителен дял на площите с основни земеделски култури, засети с окачествени семена

Култури	Площи, засети с окачествени семена (%)	
	Реколта`2007	Реколта`2008
Пшеница	63%	54%
Царевица	80%	91%
Слънчоглед	89%	93%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика",
Анкета "Добиви от земеделски култури–реколта`2008"

Реколта`2008 потвърди прогнозираните биологични добиви, направени преди жътва. За пшеницата беше прогнозирано производство с коригирана влажност и загуби 4.5-4.9 млн. тона, за ечемика 820 хил. тона. Падналите валежи през есенно-зимния период на стопанската година дадоха възможност да се възстанови водния баланс в почвата след сушата от предходната година. Създадоха се условия за успешно презимуване и вегетация на есенните култури. Средната гъстота беше в рамките на 400-500 бр. на кв.метър, а средният брой на зърната-27-31. Това даде възможност да се формират добиви 90% по-високи при пшеницата и 76% при ечемика спрямо реколта`2007. С увеличаване на процента на засетите площи с окачествени семена, балансирано торене и спазване на агротехническите срокове на провежданите мероприятия се гарантират стабилни добиви.

Наблюдението показва, че около 91-92% от площите на пшеницата и ечемика са наторени. Под формата на азотни торове при тях, на 75-80% са внесени от 6 до 12 кг активно вещество на декар. Площите наторени с фосфорни торове са 9-10%, а наторените с калиеви торове са 4-6%.

Таблица 6

Намерения на производителите за сеитба на основни земеделски култури, реколта`2009

Култура	Изменение спрямо 2008 г. (%)
Пшеница	-0.8%
Ечемик	10.2%
Ръж	30.5%
Тритикале	8.5%
Царевица за зърно	-28.1%
Ориз	4.8%
Слънчоглед	-10.3%
Кориандър	-8.7%
Рапица	7.4%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика",
Анкета "Добиви от земеделски култури–реколта`2008"

Намеренията на производителите за стопанската 2008/2009 година са за запазване на площите с пшеница и за увеличение на останалите есенни култури в порядъка от 7 до 30%.

При пролетните култури тенденцията е за намаляване на площите на царевицата с около 28%, а при слънчогледа-с около 10%.

Към момента на провеждане на анкетата са засети 11 059 хил. дка с пшеница, 99 хил. дка с ръж, 50 хил. дка с тритикале, 1 013 хил. дка с рапица и 2 332 хил. дка със зимен ечемик.

Статистическа тайна

За да се гарантира тайната на индивидуалните данни, някои от тях са заместени със знак "с" (конфиденциални данни). Това са случаите, когато:

- Има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория;
- Едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Таблица 7

Проведени агротехнически мероприятия по култури

Култура	% наторени площи с:						% третиранни площи с:		
	Азотни торове				Фосфорни торове	Калиеви торове	Хербициди	Инсектициди	Фунгициди
	% на наторените площи	Разпределение на площите спрямо количеството активно вещество внесено на дка							
		до 6.0 кг	от 6.1 кг до 12.0 кг	над 12.0 кг					
Пшеница	90.9%	6.6%	75.1%	18.3%	10.1%	4.3%	80.9%	21.3%	24.3%
Ръж	68.4%	27.5%	72.5%	-	1.5%	1.3%	36.2%	0.4%	1.9%
Тритикале	91.6%	15.8%	82.7%	1.5%	8.7%	2.7%	79.7%	8.3%	14.9%
Ечемик	92.3%	13.3%	79.9%	6.8%	8.6%	6.0%	83.6%	11.4%	17.7%
Овес	66.2%	32.8%	66.8%	0.4%	0.5%	0.5%	50.9%	5.1%	4.5%
Просо	75.5%	27.1%	71.7%	1.2%	1.1%	-	74.6%	1.1%	27.4%
Царевица за зърно	66.3%	31.7%	57.2%	11.1%	4.4%	2.5%	67.2%	10.5%	7.4%
Ориз	84.0%	1.5%	29.9%	68.6%	39.9%	21.5%	66.9%	11.7%	16.3%
Сорго	28.9%	26.0%	74.0%	-	1.7%	-	39.2%	0.1%	-
Слънчоглед	75.5%	50.0%	46.8%	3.2%	6.9%	4.4%	73.4%	8.6%	6.6%
Рапица	79.4%	19.1%	63.3%	17.6%	13.0%	6.6%	67.3%	48.1%	22.2%

Източник: МЗХ, дирекция "Агrostатистика", анкета "Добиви от земеделски култури – реколта '2008"

Методология за провеждане на наблюдението и представителност на резултатите

Анкета "Добиви от земеделски култури – реколта '2008" се провежда от дирекция "Агrostатистика" на Министерството на земеделието и храните в съответствие с изискванията на Европейския съюз, регламентиращи статистиката на растениевъдните култури.

Анкетата е реализирана от анкетьори, наети и обучени от експертите по агrostатистика в областните дирекции "Земеделие". Интервюирани са около 5 000 земеделски стопанства, определени чрез извадка, която покрива около 56% от площите със зърнени и 58% от площите с маслодайни култури.

Въпросникът се състои от четири страници, разделен на две основни части. Първата част включва административна информация за анкетираната единица. Втората част засяга земеделските култури, които се разглеждат по групи – зърнени, маслодайни, технически и фуражни култури. В анкетната карта са включени въпроси, на които земеделските стопани предоставят информация за засетите и реколтираните площи, средните добиви, производството, проведените агротехнически мероприятия през наблюдаваната 2007/2008 стопанска година, както и намеренията си за сеитба през стопанската 2008/2009 година.

Средните добиви на земеделските култури са изчислени въз основа на полученото производство и реколтираните площи.

Районите, цитирани в публикацията, са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз (NUTS), съгласно Регламент (ЕО) №176/2008 г.

Районите, които образуват ниво 2 (NUTS 2) са както следва:

- **Северозападен** – Видин, Враца, Монтана, Ловеч и Плевен;
- **Северен централен** – Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра;
- **Североизточен** – Варна, Добрич, Търговище и Шумен;
- **Югоизточен** – Бургас, Сливен, Ямбол и Стара Загора;
- **Югозападен** – Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град и София област;
- **Южен централен** – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян и Хасково.

Таблиците и графиките със сравнения са направени въз основа на данните от анкетата "Добиви от земеделски култури–реколта '2007" (Бюлетин № 117, януари 2008).

Използване на статистическата информация

Резултатите от провежданите от дирекция "Агrostатистика" на МЗХ анкети са едни от основните източници на информация при определяне на земеделската политика на страната. Провеждането на статистическите изследвания и разпространяването на резултатите се извършва в съответствие със Закона за статистиката, обнародван в ДВ, бр. 57 от 25.06.1999 г. и последвалите го изменения.

Публикацията е приключена редакционно на 30 януари 2009 г.

Отговорник на публикацията: Севгинар Мустафа

Редакция: МЗХ, дирекция "Агrostатистика"

Композиция и печат: МЗХ, дирекция "Агrostатистика"

МЗХ, дирекция "Агrostатистика"

Тел./факс: 985 11 140, 980 82 94; E-mail: agrostat@mzh.government.bgИнтернет страница на МЗХ-[http:// www.mzh.government.bg](http://www.mzh.government.bg)